Gizem URAL | Mertcan GÜLER | Enes EKER | Zeki TUĞA | Özgür HAMAL | Ziya SÜMER | Yasemin ÖZKANLI

Hazine

MEB • AGS

TÜRKİYE GENELİ

4

ÇÖZÜM

dizgikitap
dizgikitap.com

Bu testte 80 çözüm vardır.

1. Parçanın ilk boşluğunda, yönetmenin izleyiciyle kurduğu estetik bağı güçlendiren, "besleyen" bir nitelikten bahsedilmesi gerekir. İkinci boşlukta ise dekor ve vurguların seyircinin duygu evrenine ulaşmasını sağlayan bir geçiş aracı olduğu vurgulandığı için "anahtar" sözcüğü akışa uygun düşer. Doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

2. Verilen cümlede dijital yayıncılığın alternatifler sunduğu söylenirken, basılı kitapların "dokunsal deneyiminin" hiçbir ekran teknolojisiyle tam olarak karşılanamadığı vurgulanmıştır. Bu durum C seçeneğinde geçen ifadeyle bire bir örtüşmektedir.

Cevap: C

3. Cümlede sanat eserinin insanı anın kısır döngüsünden kurtardığı ve evrensel bir insanlık paydasında buluşturduğu açıkça belirtilmiştir. Bu ana fikir B seçeneğinde verilmiştir. Doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

4. IV. cümlede baskıcı tutumun şairin arzusunu sekteye uğratmadığı belirtilmiştir. Dolayısıyla "olumsuz bir hayal kırıklığı yarattığı" ifadesi duruma aykırıdır, aksine yazarın motivasyonu artırmıştır. Bu sebeple doğru cevap D seçeneği olmalıdır.

Cevap: D

5. Parçanın I, II, III ve V numaralı cümleleri Refik Halit Karay'ın memleket hikâyeciliği, Anadolu ve taşra yaşamı, gurbet hikâyeleri ve yalın dili yani genel öykücülüğü üzerinde durmaktadır. IV numaralı cümle ise yazarın romanlarında şehirli aydınların iç çelişkilerini işlediğinden bahsedilerek düşüncenin akışı bozulmuştur.

Cevap: D

6. Parçada süslü ve yapay imgelerin kalıcı olamayacağı, biçimsel ihtişamın içeriksizliği örtemeyeceği, asıl önemli olanın "samimiyet" ve "gösterişten uzak duruluk" olduğu vurgulanmıştır. Buna göre doğru cevap A seçeneği olmalıdır.

Cevap: A

7. I. cümledeki döneme II. cümledeki "Bu dönem" ifadesi doğrudan bağlandığı için ilk iki cümlenin yeri sabittir. II. cümledeki genel dönem anlatımından sonra, kronolojik ve mantıksal olarak öncelikle kişinin yaşamındaki kırılma anı verilmeli; yani IV. cümledeki "hukuk yerine felsefe ve matematiğe yönelmesi" anlatılmalıdır. Bu yönelimin doğal bir sonucu olarak III. cümledeki "akılcı yöntemin temel araç hâline gelmesi" süreci işlenmeli ve en nihayetinde V. cümledeki "Bu durum..." ifadesiyle zihinsel yaklaşımın eserlere yansıması açıklanmalıdır. Buna göre III ve IV numaralı cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap: C

8. Parçada gençlerin kelimelerin kültürel derinliğini kavrayamadığı ve bu yüzden ifade yeteneklerinin kısırlaştığı belirtilmiş, son cümlede ise "İşte kaleme aldığımız bu... sözlük çalışmasıyla gençlerimizin... amaçlıyoruz" denilerek yapılan çalışmanın gerekçesi ve hedefi açıklanmıştır. Buna göre doğru cevap B seçeneğidir.

Cevap: B

9. Parçanın devamında estetik disiplinlerin doğdukları coğrafyanın tarihsel birikimiyle ve toplumsal hafızayla organik bağı olduğundan, medeniyet kodlarından beslenilmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Bu anlam bütünlüğünü en iyi destekleyen giriş cümlesi E seçeneğidir.

Cevap: E

10. Parçada sanatçının toplumsal meselelere sırtını döndüğü ve halkın günlük sorunlarından tamamen kopuk bir sanat icra ettiği belirtilmiştir. Dolayısıyla D seçeneğinde yer alan "halkın günlük sorunlarını ve toplumsal çatışmaları eserlerinin merkezine taşıdığı" ifadesi parçayla çelişmektedir ve parçaya göre söylenemez.

Cevap: D

11. Parçada Tanpınar'ın eserlerinde işlediği insan tiplerinden bahsedilirken "geçmişin hüzünü ile geleceğin kaygısı arasında sıkışıp kalmış aydın" ifadesi kullanılmıştır. Bu söz, aydının geçmişin özlemi ile geleceğin belirsizliği arasında yaşandığı içsel çıkmazı ve bocalamayı temsil eder. Bu anlam A seçeneğindeki ifadeyle örtüşmektedir.

Cevap: A

12 – 15. Soruların Çözümü

Bir sıralama sorusu olduğundan hem Alperen hem de Didem için bir sıralama yapacağız.

Verilenleri bir tabloda gösterelim:

I. olasılık:

	1	2	3	4	5
Alperen	*Karabibik*	*Sergüzeşt*	*İntibah*	*Eylül*	*Zehra*
Didem	*Sergüzeşt*	*Eylül*	*İntibah*	*Zehra*	*Karabibik*

II. olasılık:

	1	2	3	4	5
Alperen	*Karabibik*	*Sergüzeşt*	*Eylül*	*İntibah*	*Zehra*
Didem	*Sergüzeşt*	*İntibah*	*Eylül*	*Zehra*	*Karabibik*

12. Her iki olasılıkta da Alperen'in I ve II. sırada okuduğu romanlar kesinlikle bilinmektedir. III. sırada okuduğu kitap ise I. olasılıkta *İntibah*, II. olasılıkta *Eylül*'dür.

Cevap: D

13. Her iki olasılıkta da Alperen'in dördüncü sırada okuduğu romanı, Didem ikinci sırada okumuştur.

Cevap: B

14. İki olasılıkta da Alperen ve Didem'in *Sergüzeşt* ve *Zehra* romanlarını art arda okuduğu görülmemektedir.

Cevap: A

15. Alperen'in *Eylül* ve *Zehra* romanlarını art arda okumadığı biliniyorsa (II. olasılık) Didem ikinci sırada *İntibah*'ı okumuştur.

Cevap: A

16. Önce parantez içindeki işlemleri ayrı ayrı yapalım.

$$\frac{2}{3}+\frac{1}{4}=\frac{8+3}{12}=\frac{11}{12}$$

$$\frac{5}{6}-\frac{1}{3}=\frac{5-2}{6}=\frac{1}{2}$$

Bölme işleminde ikinci kesir ters çevrilip çarpılır.

$$\frac{11}{12}:\frac{1}{2}=\frac{11}{12}\cdot\frac{2}{1}=\frac{11}{6}$$

Cevap: C

17. Verilen ifadenin çift olması için a sayısının tek ve çift olma durumlarını ayrı inceleyelim.

1. durum: a çift olsun. Bu durumda a üzeri c çifttir. Toplam çift olduğuna göre b(a + c) de çift olmalıdır. a çift olduğundan b•c çarpımı kesinlikle çifttir. Ayrıca a•c zaten çifttir.

2. durum: a tek olsun. Bu durumda a üzeri c tektir. Toplamın çift olabilmesi için b(a + c) tek olmalıdır. Bunun için b tek ve a + c tek olmalıdır. a tek olduğuna göre c çift olur. Böylece hem a•c hem de b•c çifttir.

I ve II her iki durumda da çifttir. III ise her zaman çift değildir. Örneğin a = 2, b = 1, c = 2 için verilen ifade çift olduğu hâlde a + b + c = 5 tektir.

Cevap: C

18. $\sqrt{20}$ ortak çarpanını alalım.

$\sqrt{80}=2\sqrt{20}$ ve $\sqrt{60}=\sqrt{3}\cdot\sqrt{20}$ olduğundan

$\sqrt{80}=\sqrt{4\cdot 20}=2\sqrt{20}$

$\sqrt{60}=\sqrt{3\cdot 20}=\sqrt{3}\sqrt{20}$

İfadeleri yerine yazıp pay ve paydadaki $\sqrt{20}$ ortak çarpanını sadeleştirelim. Ardından paydayı eşleniğiyle genişletelim.

$$\frac{\sqrt{20}\,(2-\sqrt{3}+1)}{\sqrt{20}\,(2+\sqrt{3}+1)}=\frac{3-\sqrt{3}}{3+\sqrt{3}}$$

$$\frac{3-\sqrt{3}}{3+\sqrt{3}}\cdot\frac{3-\sqrt{3}}{3-\sqrt{3}}=\frac{(3-\sqrt{3})^2}{9-3}=2-\sqrt{3}$$

İşlemin sonucu $2-\sqrt{3}$ bulunur.

Cevap: A

19. Eşitsizliğin her tarafını 5 ile çarpalım.

$-5 \le 2x - 3 < 15$

Her tarafa 3 ekleyelim.

$-2 \le 2x < 18$

2'ye böldüğümüzde

$-1 \le x < 9$

olur. x tam sayı olduğundan x = −1, 0, 1, ..., 8 değerlerini alabilir.

$-1 + 0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 = 35$

Cevap: C

20. Önce 5 ★ 3 ve 3 ★ 5 değerlerini bulalım.

$5 \star 3 = -2(3 \star 5) + 5 + 2 \cdot 3 = -2(3 \star 5) + 11$

$3 \star 5 = -2(5 \star 3) + 3 + 2 \cdot 5 = -2(5 \star 3) + 13$

Bulduğumuz 3 ★ 5 ifadesini birinci eşitlikte yerine yazalım.

$5 \star 3 = -2[-2(5 \star 3) + 13] + 11$

$5 \star 3 = 4(5 \star 3) - 15$

$3(5 \star 3) = 15 \Rightarrow 5 \star 3 = 5$

Buradan 5 ★ 3 = 5 bulunur.

Cevap: C

21. Kesirli ifadelerle uğraşmamak için toplam bağlama yeri sayısını 4 ve 5'in ortak katı olan 20x olarak alalım. Böylece verilen kesirler tam sayılı parçalara dönüşür.

Toplam = 20x

Sezonluk = $\frac{1}{4} \cdot 20x = 5x$

Kalan = 20x − 5x = 15x

Günübirlik = $\frac{2}{5} \cdot 15x = 6x$

Boş = 15x − 6x = 9x

Boş kalan yer sayısı, sezonluk bağlama için ayrılan 5x yerden 120 fazladır. Bu nedenle

$9x = 5x + 120 \Rightarrow 4x = 120 \Rightarrow x = 30$

Günübirlik = 6x = 6 • 30 = 180

Günübirlik gelen tekneler için 180 bağlama yeri ayrılmıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Cevap: C

22. Önce iki kuryenin P–R yolunun tamamını kaç dakikada aldığını belirleyelim. Birinci kurye 09.00–13.30 arasında 270 dakika, ikinci kurye ise 10.00–16.00 arasında 360 dakika yolculuk yapmaktadır.

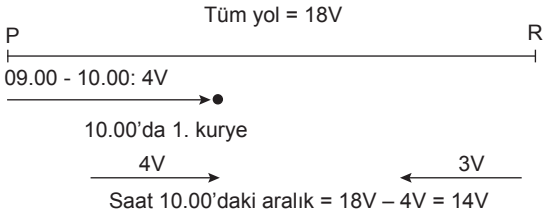
Aynı yolu aldıkları için hız ile süre ters orantılıdır. 270 : 360 = 3 : 4 olduğundan hızları sırasıyla 4V ve 3V alabiliriz.

270 : 360 = 3 : 4

$v_1 : v_2 = 4 : 3 \Rightarrow v_1 = 4V,\ v_2 = 3V$

D = 4V • 4,5 = 18V

Saat 10.00 olduğunda birinci kurye 1 saattir yoldadır ve 4V yol almıştır. İkinci kurye ise tam o anda R'den hareket eder. Durumu sayı doğrusu üzerinde gösterelim.

Saat 10.00'daki aralık 14V'dir. İki kurye birbirine doğru hareket ettiği için yaklaşma hızları

4V + 3V = 7V olur.

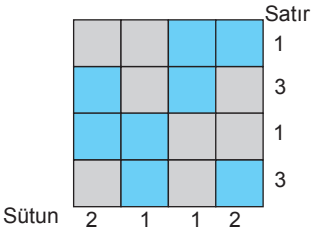
$t = \frac{14V}{4V + 3V} = \frac{14V}{7V} = 2$

10.00 + 2 = 12.00

Dolayısıyla kuryeler saat 12.00'de karşılaşır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Cevap: C

23. Satır ve sütun değişim sayılarını doğrudan tablo üzerinde gösterelim.

(1 + 3 + 1 + 3) + (2 + 1 + 1 + 2) = 14

Toplam değişim sayısı 8 + 6 = 14'tür.

Doğru cevap D seçeneğidir.

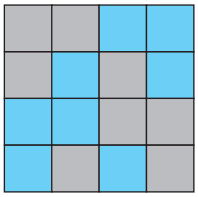
Cevap: D

24. Her satır ve sütunda iki mavi, iki gri kare olduğundan değişim sayısı 1 olan bir dizi yalnızca Gri-Gri-Mavi-Mavi veya bunun tersi biçiminde olabilir. Değişim sayısı 3 olan bir dizi ise renkleri sırayla dönüşümlü olmalıdır.

Sol üst kare gri ve 1. satırın değişim sayısı 1 olduğuna göre 1. satır zorunlu olarak Gri-Gri-Mavi-Mavi olur.

1. sütunun değişim sayısı da 1 ve üstteki kare gri olduğundan 1. sütun Gri-Gri-Mavi-Mavi olur. Böylece 2. satır griyle, 3. ve 4. satırlar maviyle başlar.

Satır değişim sayıları kullanıldığında tablo tek biçimde oluşur:

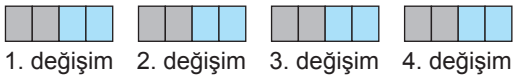

Ana köşegende 1, diğer köşegende 3 mavi kare vardır. Toplam mavi kare sayısı 4'tür. Doğru cevap A seçeneğidir.

Cevap: A

25. İki mavi ve iki gri kare içeren bir satırda değişim sayısı 1 veya 3 ise kullanılabilecek satır biçimleri aşağıdaki dört örnekle sınırlıdır.

Kullanılabilecek dört satır biçimi

Değişim sayısı 1 olan iki satır birbirinin renkçe tersi, değişim sayısı 3 olan iki satır da birbirinin renkçe tersi olmak zorundadır. Böylece her sütunda iki mavi ve iki gri kare bulunması koşulu sağlanır ve bu dört satır biçiminin her biri tabloda bir kez yer alır.

İlk satır için 4 seçim vardır. Son satır bunun renkçe tersi olarak belirlenir. Ortadaki iki satır ise 2 farklı sırada yerleşebilir.

Bu nedenle 4 × 2 = 8 farklı tablo oluşturulabilir.

Cevap: B

26. Komşuluk puanının büyük olması için küçük ve büyük sayılar olabildiğince ardışık yerleştirilmelidir. Örneğin

2−5−1−4−3

diziliminin puanı

|2 − 5| + |5 − 1| + |1 − 4| + |4 − 3| = 3 + 4 + 3 + 1 = 11

dir. 12 puana ulaşmak için hem 1-2 aralığının hem 4-5 aralığının iki kez, ortadaki 2-3 ve 3-4 aralıklarının ise dört kez geçilmesi gerekir. Bu durum aynı dizilimde mümkün değildir. Dolayısıyla en büyük puan 11'dir.

Cevap: E

27. Dizilim 3 ile başlıyor ve son sayı 3'ten büyük olduğuna göre son kart 4 veya 5 olabilir.

Son kart 5 olduğunda kalan 1, 2 ve 4 sayıları hangi sırayla yerleştirilirse yerleştirilsin alınabilecek en büyük puan 10'dur. Bu nedenle son kart 4 olmalıdır.

3 ile başlayıp 4 ile biten ve komşuluk puanı 11 olan dizilimler

3−1−5−2−4 ve 3−2−5−1−4

şeklindedir. Her iki durumda da ikinci ve dördüncü kartların çarpımı

1•2 = 2 olur.

Cevap: B

28. Bu soruda iki grafikteki toplam tekne sayısı aynıdır. Bu nedenle iki grafikteki merkez açıları doğrudan karşılaştırabiliriz.

Marina ofisi 135° − Motor yat 80° = 55°

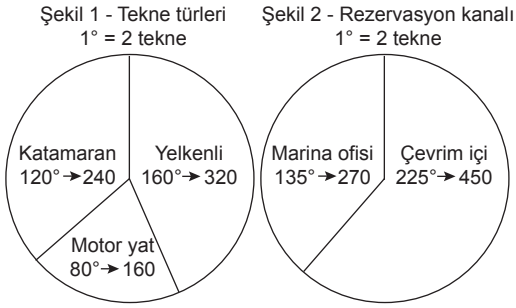
Soruda sayı farkı da 55 tekne olduğuna göre 55° ↔ 55 tekne, yani 1° ↔ 1 tekne.

Marina ofisi ile motor yat dilimleri arasındaki 55°'lik fark, soruya göre 55 tekneye karşılık geliyor. O hâlde 1° tam 1 tekneyi gösterir.

Katamaran dilimi Şekil 1'de 120° olduğundan katamaran sayısı da 120'dir.

Cevap: B

29. Toplam 720 tekne 360°'ye karşılık geldiği için her 1° = 2 tekne olur. Önce iki grafikteki bütün açıları 2 ile çarparak sayılara çevirelim.

Motor yatların toplamı 160'tır. Bunların 3/8'i marina ofisi üzerinden rezervasyon yaptığından marina ofisindeki motor yat sayısı 60, çevrim içindeki motor yat sayısı ise 160 − 60 = 100 olur.

Marina ofisi üzerinden rezervasyon yapılan katamaran sayısına x diyelim. Soruda, marina ofisi üzerinden rezervasyon yapılan yelkenli sayısının bu sayıdan çevrim içi motor yat sayısı kadar fazla olduğu söylendiği için yelkenli sayısı x + 100 olur. Verileri tabloya yerleştirelim.

Kanal	Yelkenli	Motor yat	Katamaran	Toplam
Marina ofisi	x + 100	60	x	270
Çevrim içi	—	100	240 − x	450
Toplam	320	160	240	720

Marina ofisi satırı: (x + 100) + 60 + x = 270

Marina ofisi toplamı 270 olduğundan

x + (x + 100) + 60 = 270

Buradan x = 55 bulunur. Bu 55 tekne marina ofisi üzerinden rezervasyon yapan katamaranlardır.

Toplam katamaran sayısı 240 olduğuna göre çevrim içi rezervasyon yapılan katamaran sayısı

240 − 55 = 185'tir.

Cevap: E

30. Çevrim içinden 36 tekne marina ofisine geçtiğinde iki kanaldaki tekne sayıları eşit olduğuna göre başlangıçtaki fark 36 + 36 = 72 teknedir.

Şekil 2'de merkez açıların farkı 225° − 135° = 90° olduğundan orantı kuralım.

Şekil 1'de yelkenli dilimi 160° olduğundan aynı oranla yelkenli sayısını bulalım.

$90° \leftrightarrow 72 \Rightarrow 360° \leftrightarrow 288$

$$\text{Yelkenli} = \frac{160}{360} \cdot 288 = 128$$

Yelkenli sayısı 128'dir.

Cevap: B

31. İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışında devleti oluşturan temel unsurlar, bağımsızlık, ülke, halk ve teşkilattır. Bağımsızlık oksızlık olarak ifade edilirken, halk kün olarak ifade edilmektedir.

Kut ise tanrı tarafından hükümdar ve ailesindeki erkek üyelere verilen yönetme yetkisidir.

Cevap: E

32. Baba İshak İsyanı (1240): Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'nde, II. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında ortaya çıkmıştır. Moğol istilasından kaçarak Anadolu'ya gelen Türkmenlerin yaşadığı sıkıntılar, isyanın nedenleri arasında yer almıştır. Anadolu'da dinî ve toplumsal nitelikli önemli ilk büyük ayaklanma olarak kabul edilir.

Şeyh Bedreddin İsyanı: XV. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nde I. Mehmet Dönemi'nde çıkmıştır.

Canberdi Gazali İsyanı: 1521'de, Osmanlı Devleti'nde Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Memlük Devleti'ni tekrar canlandırmak için çıkmıştır.

Şeyh Sait İsyanı: 1925 yılında, laik cumhuriyete karşı çıkan ilk isyandır. Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılarak isyan bastırılmıştır.

Çırağan Baskını: 1878'de, II. Abdülhamit Dönemi'nde V. Murat'ı yeniden tahta çıkarmak amacıyla düzenlenmiş başarısız darbe girişimidir.

Cevap: D

33. Akşemseddin, II. Mehmet'in (Fatih Sultan Mehmet) hocalığını yapmış ve İstanbul'un fethindeki manevi etkisi nedeniyle İstanbul'un manevi fatihi olarak anılmıştır.

Mikrop ve bulaşıcı hastalıklar üzerine erken dönem çalışmalar yapmıştır.

Risaletü'n-Nuriyye ve *Maddetü'l-Hayat* adlı eserlerin sahibidir.

Tıp, tasavvuf ve dinî ilimler alanlarında çalışmalar yürütmüştür.

Ali Kuşçu: XV. yüzyılda yaşamış, matematik ve astronomi alanında çalışmalar yapmış bilim insanıdır. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Osmanlı hizmetine girmiş ve Ayasofya'da müderrislik yapmıştır.

Nef'î: XVII. yüzyılda yaşamış Osmanlı divan şairidir. Hicivleri ve *Sihâm-ı Kazâ* eseri ile tanınır. IV. Murat Dönemi'nde idam edilmiştir.

Molla Fenari: Osmanlı Devleti'nin ilk şeyhülislamı kabul edilir. II. Murat Dönemi'nde yaşamıştır.

Sabuncuoğlu Şerafeddin: XV. yüzyıl Osmanlı hekimi ve cerrahıdır. *Cerrahiyyetü'l-Haniyye* ve *Mücerrebname* eserleri ile tanınır. Plastik cerrahi ve deneysel farmakolojinin Osmanlı Devleti'ndeki lideri olarak kabul edilir.

Cevap: A

34. Dürrizade Abdullah Efendi, Millî Mücadele Dönemi'nde İstanbul Hükûmetinin etkisiyle Anadolu'daki Millî Mücadele hareketine karşı fetva yayımlamıştır. Millî Mücadeleciler ise Rifat Börekçi liderliğinde karşı fetva yayımlamıştır.

Medeni Nuri Efendi: Osmanlının son şeyhülislamıdır.

Ahizade Hüseyin Efendi: IV. Murat tarafından idam edilen şeyhülislamdır.

Molla Fenari: Osmanlı Devleti'nin ilk şeyhülislamı kabul edilir. II. Murat Dönemi'nde görev yapmıştır.

Ebussuud Efendi: Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nin şeyhülislamıdır; hukuk ve tefsir alanındaki çalışmalarıyla tanınır. Divanıhümayuna kabul edilen ilk şeyhülislamdır.

Cevap: A

35. Sözde, egemenliğin millete ait olduğu ve yasama ile yürütme yetkilerinin milletin temsilcisi olan TBMM'de toplandığı vurgulanmaktadır.

- I. Laiklik: Devlet yönetiminde din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. Verilen sözde laiklikle ilgili bir ifade bulunmamaktadır.
- II. Halkçılık: Egemenliğin millete ait olması, halkın yönetimde söz sahibi olması ve ayrıcalıksız bir toplum anlayışını ifade eder.
- III. Cumhuriyetçilik: Egemenliğin millete ait olmasını ve devlet yönetiminin millet iradesine dayanmasını esas alır.

Cevap: D

36. Bağlantısızlar Hareketi, II. Dünya Savaşı sonrasında ABD öncülüğündeki Batı Bloku ile SSCB öncülüğündeki Doğu Bloku arasında tarafsız kalmayı amaçlayan ülkelerin oluşturduğu harekettir.

Hareketin temelleri 1955 Bandung Konferansı'nda atılmış, 1961 yılında Belgrad Konferansı ile resmî olarak kurulmuştur.

- Demir Perde Ülkeleri: II. Dünya Savaşı sonrasında Sovyet etkisi altındaki Doğu Avrupa ülkelerini ifade eder.
- Bağımsız Devletler Topluluğu: 1991'de SSCB'nin dağılmasının ardından kurulan topluluktur.
- Kuzey Atlantik Paktı (NATO): 1949'da Batı Bloku ülkeleri tarafından kurulan askerî ittifaktır.
- Cominform: 1947'de Sovyetler Birliği öncülüğünde kurulan Doğu Bloku devletlerinin siyasi iş birliği teşkilatıdır.

Cevap: C

37.

- **Ali (Doğru):** 21 Haziran en uzun gündüzdür; bu tarihten 21 Aralık'a kadar gündüzler kısalır.
- **Burcu (Doğru):** 23 Eylül gece-gündüz eşitliğidir (12 saat); sonrasında geceler gündüzü geçer.
- **Cem (Yanlış):** 21 Mart'tan 21 Haziran'a gidildikçe yaz mevsimine yaklaşıldığı için güneş ışınlarının geliş açısı **büyür** ve gölge boyları **kısalır**.

Cevap: B

38.

- **Teke** (Muğla-Antalya arası) ve **Taşeli** (Mersin-Antalya arası) **platoları** kireç taşı (kalker) yapılı **karstik platolardır**. Karstik arazide çatlaktan ve düdenlerden yer altına sızan sular nedeniyle yüzey suyu fakirliği yaşanır. Bu durum toprak yapısıyla da birleştiğinde tarımsal faaliyetleri ve sulamayı olumsuz etkiler.
- **Çatalca-Kocaeli Platosu**, dış kuvvetlerin uzun süreli aşındırması sonucu deniz seviyesine yakın bir düzlük (peneplen) hâline gelmiş ve sonrasında hafifçe yükselmiştir. Türkiye'nin yükseltisi en az olan platosudur; buna karşılık sanayi, ulaşım, ticaret ve nüfusun en yoğun toplandığı alandır.
- Kuzeydoğu Anadolu'da yer alan **Erzurum-Kars Platosu**, Üçüncü Zaman'daki yoğun volkanizmayla çıkan lavların çukurlukları doldurmasıyla oluşmuş bir **lav örtüsü platosudur**. Yükseltisi 2000 m'nin üzerinde olduğu için fiziki haritalarda 1500 m ve üzeri yükseltileri temsil eden **kahverengi ve koyu kahverengi** renklerle gösterilir.
- **Cihanbeyli ve Haymana platoları** İç Anadolu'da yer alan **tabaka düzlüğü (yatay duruşlu)** platolarıdır. Ancak bu platolar yüksek dağlık kütleler değildir. Ortalama yükseltileri 800-1000 arasında değiştiği için fiziki haritalarda kahverengi değil 500-1000 yükselti basamağını simgeleyen **sarı renk ve sarının tonlarıyla** gösterilirler. Dolayısıyla IV. öncül yanlıştır.

Cevap: B

39. A. Doğru: Erzurum'un ocak ayı ortalama sıcaklığının –9°C olması, yükselti ve karasallığın etkisiyle açıklanabilir. Doğu Anadolu'da kışlar daha soğuk geçmektedir.

B. Doğru: Antalya'nın güney enlemlerde bulunması ve Akdeniz'in ılımanlaştırıcı etkisi, kış sıcaklıklarının diğer merkezlere göre daha yüksek olmasını sağlamıştır.

C. Doğru: Sinop'un Ankara'dan daha yüksek sıcaklığa sahip olmasında Karadeniz'in denizel etkisi önemlidir. Denizler geç soğuduğu için kıyı kesimlerinde kış sıcaklıkları iç kesimlere göre daha yüksektir.

D. Doğru: Balıkesir'in Antalya'dan daha düşük sıcaklığa sahip olmasında enlem etkisi önemlidir. Antalya'nın daha güneyde bulunması ve Akdeniz'in ılımanlaştırıcı etkisi sıcaklıkların yükselmesini sağlamıştır.

E. Yanlış: Ankara ile Balıkesir arasındaki sıcaklık farkı yalnızca enlem etkisiyle açıklanamaz. Balıkesir'in deniz etkisine açık olması, Ankara'nın ise karasal iklim özellikleri göstermesi ve yükselti farklılıkları da sıcaklık üzerinde etkilidir.

Cevap: E

40.
- Genellikle Doğu Anadolu'da hayvancılık odaklı, etrafı çevrili barınak ve çoban evinden oluşan geçici yerleşmelere kom denir.
- Yazın hayvanları otlatma ve serinleme amaçlı çıkılan en yaygın geçici yerleşme yayladır.
- Çadırlardan oluşan, hayvancılığa dayalı geçici yerleşmeler obadır.
- Geniş tarım arazisinde kurulan sürekli köy altı yerleşmelerine çiftlik denir.

Açıkta kalan yerleşme genellikle tarım ve hayvancılığın bir arada yapıldığı sürekli/kalıcı köy altı yerleşmesi olan mezradır.

Cevap: E

41.
- **I – Tiftik keçisi yetiştiriciliği (Doğru):** Ankara ile birlikte **Siirt** ve çevresi Türkiye'de tiftik keçisi yetiştiriciliğinin yapıldığı temel merkezlerdendir.
- **II – Besi hayvancılığı (Yanlış):** Erzurum-Kars Platosu'nda iklime bağımlı **mera (otlak) büyükbaş hayvancılığı** yapılır. Besi/ahır hayvancılığı ise pazarlama kolaylığından ötürü tüketim merkezlerine yakın yerlerde (Marmara, Ege, İç Anadolu) yaygındır.
- **III – Arıcılık (Doğru):** Muğla (Menteşe Yöresi), zengin bitki örtüsü ve çam ormanları sayesinde Türkiye çam balı üretiminin ve arıcılığın lider alanıdır.
- **IV – Kıl keçisi yetiştiriciliği (Doğru):** Teke Yarımadası'nın engebeli arazi yapısı ve maki bitki örtüsü, tırmanma yeteneği yüksek olan kıl keçisi yetiştiriciliğine çok uygundur.
- **V – Mandacılık (Doğru):** Samsun (Kızılırmak Deltası ve çevresi), sulak ve bataklık alanların geniş yer kaplaması nedeniyle Türkiye'de manda varlığının en fazla olduğu illerdendir.

Cevap: B

42.
- **A. Doğru.** Bursa'da otomotiv sanayisinin gelişmesinde ulaşım kolaylığı ve tüketim pazarlarına yakınlık ana etkendir.
- **B. Doğru.** Karabük Demir-Çelik Fabrikasının (KARDEMİR) burada kurulmasının temel nedeni Zonguldak demir-çelik havzasındaki taş kömürüne (enerji kaynağına) yakınlıktır.
- **C. Doğru.** İPRAŞ (TÜPRAŞ İzmit) rafinerisi ve petrokimya tesisleri liman/ulaşım imkânı ve pazar yakınlığı nedeniyle buraya kurulmuştur.
- **D. Doğru.** Şeker pancarı çabuk bozulan ve işlendikten sonra kütle kaybeden bir ham madde olduğu için şeker fabrikaları doğrudan hammaddeye (üretim alanına) yakın kurulur. Konya bu açıdan en büyük üretim merkezidir.
- **E. Yanlış.** Erzurum, Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer aldığı için limanlara ve ana ihracat yapılan yurt dışı pazarlarına (Avrupa vb.) yakın konumda değildir. Tekstil sektörünün bu bölgede teşvik edilmesinin ana sebebi bölgesel kalkınma ve istihdam sağlamaktır; yurt dışı pazarlara yakınlık etkili değildir.

Cevap: E

43. Seçilen gençlerin Topkapı Sarayı'nda eğitim görmesi ve saray hizmetlerinde görev alarak deneyim kazanması, Enderunun ayırt edici özelliğidir. Enderunda yetişen gençler arasından devletin yönetim ve askerlik kadrolarında önemli görevler üstlenenler olmuştur. B seçeneğindeki Sahn-ı Semân Medreseleri, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde kurulan ve ilmiye sınıfına insan yetiştiren medreselerdir. C seçeneğindeki Dârülmuallimîn, rüştiyelere öğretmen yetiştirmek amacıyla açılmıştır. D seçeneğindeki Mekteb-i Mülkiye devletin sivil yönetimi için memur ve idareci, E seçeneğindeki Mekteb-i Harbiye ise ordu için subay yetiştirmiştir. Yönetim ve askerlik görevleri son iki seçeneği düşündürebilir. Parçada kurumu belirleyen ipucu, eğitimin saray bünyesinde yürütülmesi ve saray hizmetlerinde uygulama yapılmasıdır. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir

Cevap: A

44. Öğretmen, öğrencinin proje konusunu seçerken seçeneklerin kendisi için ne anlam taşıdığını ve kararının sonuçlarını düşünmesini ister. Bireyin özgürce seçim yapması, seçimlerinin sorumluluğunu üstlenmesi ve bu seçimlerle nasıl biri olacağına yön vermesi, varoluşçuluğun ayırt edici vurgusudur. A seçeneğindeki realizm, insan zihninden bağımsız bir gerçekliğin varlığını kabul eder ve bu gerçekliğin gözlem ve akıl yoluyla anlaşılmasını önemser. B seçeneğindeki esasicilik, temel bilgi ve becerilerin disiplinli bir öğretimle kazandırılmasına ağırlık verir. C seçeneğindeki idealizm, düşünsel gerçekliği ve akıl yoluyla kavranan değerleri öne çıkarır. Öğrencinin kendi değerlerini gözden geçirmesi bu seçeneği düşündürebilir, ancak örnekte değerler, öğrencinin kendi kararını vermesi ve bu kararın sorumluluğunu alması bağlamında ele alınmaktadır. E seçeneğindeki daimicilik ise akıl yürütme gücünü geliştirmeye, kalıcı doğruları ve evrensel düşünceleri incelemeye odaklanır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

45. Araştırmacı, yönetim anlayışındaki değişimin nasıl bir yurttaş yetiştirilmek istendiğine ve bu beklentinin eğitim hedeflerine nasıl yansıdığına bakmaktadır. Bir dönemde merkezî otoriteye bağlılığın, sonraki dönemde ise temsilci seçme ve yönetime katılmanın öne çıkması, eğitimin politik temeliyle ilgilidir. A seçeneğindeki felsefi temel, eğitim amaçlarının dayandığı insan, bilgi ve değer anlayışlarını inceler. B seçeneğindeki toplumsal temel, eğitim ile toplumun kültürü, yapısı ve ihtiyaçları arasındaki ilişkiyi ele alır. Örnekte bu geniş ilişkinin özellikle yönetim ve yurttaşlık boyutu incelenmektedir. C seçeneğindeki psikolojik temel, bireyin gelişim ve öğrenme özellikleriyle; D seçeneğindeki ekonomik temel ise eğitimin iş gücü, üretim ve kaynak kullanımıyla ilişkisiyle ilgilidir. Yönetim anlayışının eğitim hedeflerine etkisi araştırıldığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

46. İlk etkinlikte kullanılan akvaryum tekniğinde bir grup iç çemberde tartışırken dış çemberdeki öğrenciler tartışmayı gözlemler. Örnekte dış çemberdekiler, boş sandalyeye oturarak tartışmaya kısa süreliğine katılabilir. İkinci etkinlikte kullanılan görüş geliştirme tekniğinde öğrenciler bir önermeye ne ölçüde katıldıklarını belirtir, görüşlerini gerekçelendirir ve başkalarının gerekçelerini dinledikten sonra fikirlerini değiştirebilir. Sınıftaki beş konum, öğrencilerin katılma derecelerini ve görüşlerindeki değişimi görünür kılar. Üçüncü etkinlikte kullanılan konuşma halkasında ise öğrenciler çember biçiminde oturur, bir durumla ilgili duygu ve düşüncelerini sırayla paylaşır ve birbirlerini yargılamadan dinler. Öyküdeki çocuğun yerinde ne hissedeceklerini düşünmeleri empatiyi destekler. Konuşmak istemeyen öğrenci de söz hakkını devredebilir. Doğru yanıt akvaryum, görüş geliştirme ve konuşma halkasının olduğu D seçeneğidir.

Cevap: D

47. Bilge'nin hangi bilgiyi gereksiz bulduğunu ve seçtiği işlemin probleme neden uygun olduğunu açıklaması dile getirme aşamasına örnektir. Bu aşamada öğrenci, çözüm sırasında nasıl düşündüğünü ve kararlarını neye dayandırdığını sözle ifade eder. Bilge'nin daha sonra kendi çözümünü öğretmenin çözümüyle karşılaştırarak bir sonraki problemde hangi adımı değiştirebileceğini belirlemesi ise yansıtma aşamasıdır. A seçeneğindeki model olma, öğretmenin kendi çözümünü sesli düşünerek gösterdiği başlangıç bölümünde görülür. A ve C seçeneklerindeki koçluk, öğrenci çalışırken öğretmenin gözlem yapması ve gerektiğinde ipucu ya da dönüt vermesidir. B seçeneğinde doğru aşamaların sırası ters verilmiştir. C ve D seçeneklerindeki destekleme, öğrencinin bir görevi yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu geçici yardımın sağlanmasını ifade eder. D seçeneğindeki keşfetme ise öğrencinin giderek bağımsız biçimde problemler belirleyip çözüm yolları geliştirmesini kapsar. Bilge önce düşünme sürecini açıklayıp ardından kendi çözümünü karşılaştırarak değerlendirdiği için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

48. Öğrencilerin önce bireysel olarak bir öneri ve gerekçe yazmaları, ardından bir eşle önerilerini tartışmaları ve son olarak önerilerinden birini sınıfla paylaşmaları, Düşün – Eşleş – Paylaş tekniğinin üç aşamasını oluşturur. A seçeneğindeki kartopu tekniği de bireysel düşünme ve ikili çalışmayla başlayabilir. Kartopunda ikililer birleşerek giderek daha büyük tartışma grupları oluşturur. Örnekte ise ikililer önerilerini doğrudan sınıfa sunmaktadır. B seçeneğindeki görüş geliştirmede öğrenciler bir önermeye ne ölçüde katıldıklarını belirtir, gerekçelerini açıklar ve ikna olduklarında görüşlerini değiştirebilir. D seçeneğindeki beyin fırtınasında değerlendirme sonraya bırakılarak kısa sürede çok sayıda fikir üretilir. E seçeneğindeki konuşma halkasında ise öğrenciler çember düzeninde sırayla söz alarak duygu ve düşüncelerini paylaşır. Etkinlik bireysel düşünmeden ikili tartışmaya, oradan da sınıfla paylaşıma ilerlediği için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

49. Öğretmen, bilgisayarların aynı anda kullanılmak istenmesinin anlaşmazlığa yol açabileceğini öngörmüş ve etkinlik başlamadan önce bir kullanım sırası belirlemiştir. Sırasını bekleyen gruplara araştırma sorularını hazırlama görevi vererek onların da çalışmayı sürdürmesini sağlamıştır. Bu örnek, olası sorunlara yol açabilecek koşulların önceden düzenlenmesiyle öğrencilerin etkinliğe katılımının sürdürülebileceğini gösterir. A seçeneğinin aksine, önlem almak için aynı sorunun daha önce yaşanması gerekmez. C seçeneğindeki katılımı sınırlandırma ifadesi de örneğe uymaz. Kullanım sırası bilgisayara erişimi düzenlerken hazırlık görevi, bekleyen grupların etkinliğe katılımını sürdürür. D seçeneğindeki davranış ortaya çıktıktan sonra kural hatırlatma tepkisel modele, E seçeneğindeki görevleri öğrencilerin gelişim dönemlerine göre düzenleme ise gelişimsel modele örnektir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

50. Selim Öğretmen, dersin planlandığı gibi ilerlemesine ve etkinliklerin zamanında tamamlanmasına büyük önem verirken öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarına az zaman ayırmaktadır. İşe ilginin yüksek, öğrenciye ilginin düşük olması, iş öğretmeni tipinin ayırt edici özelliğidir. Derya Öğretmen'in öğrencilerine ılımlı yaklaşmasına rağmen sınıf düzenini sağlamakta zorlandıkça kendine güveninin azalması ve müdahalelerinde çekingenleşmesi ise yavaşlamış sarkaç tipine örnektir. A ve E seçeneklerindeki sınıf öğretmeni tipinde hem işe hem öğrenciye ilgi yüksektir. A seçeneğindeki fakirleşmiş öğretmen tipinde ise her ikisine de ilgi düşüktür. B seçeneği doğru iki tipi ters sırada verir. C seçeneği Selim'i doğru eşleştirir, ancak C ve E'de yer alan mahalle kahvesi öğretmeni tipinde öğrenciye ilgi yüksek, işe ilgi düşüktür. Derya'yı ayırt eden özellik, sınıfı yönetmekte yaşadığı güçlüklerin kendine güvenini sarsmasıdır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

51. Öğretim programının eğitim durumları ögesi, öğrenmenin nasıl gerçekleştirileceğini belirler. Öğretmenin deneyleri ve tartışmaları nerede yürüteceğine karar vermesi B seçeneğindeki öğrenme ortamıyla, deneylerin sırasını belirlemesi C seçeneğindeki etkinliklerin sıralanmasıyla ilgilidir. Deney ve tartışma gibi öğretim yollarının seçilmesi D seçeneğindeki yöntem ve teknikleri, kullanılacak malzemelerin belirlenmesi ise E seçeneğindeki araç ve gereçleri karşılar. A seçeneğindeki "Öğrenciler hangi kavram ve konuları öğrenecek?" sorusu, öğretimin nasıl yürütüleceğini değil, derste neyin ele alınacağını belirlemeye yöneliktir. Bu soru programın içerik ögesi kapsamında yanıtlanır. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

52. Hedefler belirlendikten sonra önce bu hedeflere ulaşmak için hangi konuların işleneceği seçilir ve düzenlenir (III). Ardından hedeflerle seçilen konular arasındaki ilişki belirtke tablosunda gösterilir (II). Hedefler ve içerik netleşince öğrencilerin katılacağı etkinlikler ve kullanılacak öğretim yöntemleri belirlenir (I). Program uygulandıktan sonra da hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı değerlendirilir (IV). Bu nedenle doğru yanıt III – II – I – IV'ten oluşan E seçeneğidir.

Cevap: E

53. Beşinci sınıfta öğrenciler okul çevresinin krokisini çizerek yönleri ve önemli yerleri gösterir. Altıncı sınıfta aynı çevreyi ölçekli bir harita üzerinden inceler ve gerçek uzaklığı hesaplar. Yedinci sınıfta ise farklı ölçeklerdeki haritalarla güzergâh planlar ve ölçeğin haritadaki ayrıntı düzeyini nasıl etkilediğini açıklar. Aynı konuya farklı sınıf düzeylerinde yeniden dönülmesi ve önceki öğrenmeler üzerine daha karmaşık beceriler eklenmesi, sarmal yaklaşımın ayırt edici özelliğidir. B seçeneğindeki modüler yaklaşım, içeriği kendi içinde bütünlük taşıyan, görece bağımsız birimlere ayırır. C seçeneğindeki piramitsel yaklaşım, geniş bir ortak temelden giderek daralan uzmanlık alanlarına yönelir. D seçeneğindeki doğrusal yaklaşımda konular ön koşul ilişkilerine göre bir sıra izler. Bu örnekte önceki öğrenmeler sonraki çalışmalara temel oluştursa da belirleyici ipucu, harita ve mekân konusunun her sınıf düzeyinde yeniden ele alınarak derinleştirilmesidir. E seçeneğindeki çekirdek yaklaşım ise bütün öğrencilerin katıldığı ortak bir programın çevresinde farklı ders seçenekleri sunar. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

54. Sergi panosunun genişliğinin şerit metreyle belirlenmesi, doğrudan ölçmeye örnektir. Panonun genişliği bir uzunluktur ve metre ya da santimetre gibi aynı türden bir ölçü birimiyle doğrudan karşılaştırılır. A seçeneğinde öğrencilerin tutumları ölçeğe verdikleri yanıtlardan, D seçeneğinde ise bilgi düzeyleri testteki cevaplarından hareketle belirlenir. Yanıtlar, ölçülmek istenen özelliklerin göstergesi olarak kullanıldığı için bu iki işlem dolaylı ölçmedir. B seçeneğinde ortalama sürat yolun süreye, E seçeneğinde yoğunluk kütlenin hacme bölünmesiyle bulunur. Her iki sonuç da başka büyüklükler arasındaki matematiksel ilişkiden elde edildiği için türetilmiş ölçmeye örnektir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

55. Öğretmenin görüşü açıkça belirtme, kanıt kullanma ve metni düzenleme ölçütlerine ayrı ayrı puan vermesi ve her ölçütte farklı puan düzeylerine karşılık gelen performansı tanımlaması, analitik rubrik kullandığını gösterir. Örneğin kanıtları sıralamak ile bu kanıtların görüşü nasıl desteklediğini açıklamak farklı puan düzeylerine karşılık gelir. Böylece toplam puanları eşit olan iki öğrenciye, zorlandıkları ölçüte göre farklı geri bildirim verilebilir. A seçeneğindeki bütüncül rubrik, metnin genel niteliğine tek bir puan verir. B seçeneğindeki kontrol listesi, bir özelliğin bulunup bulunmadığını kaydeder. C seçeneğindeki sayısal derecelendirme ölçeği, performans düzeyini sayıyla belirtir. Örnekte ise her puan düzeyinde öğrenciden beklenen performans da açıklanmıştır. E seçeneğindeki anekdot kaydı, gözlenen bir olayın veya davranışın koşullarıyla birlikte yazılı olarak kaydedilmesidir. Ölçütlerin ayrı puanlanması ve performans düzeylerinin tanımlanması nedeniyle doğru yanıt D seçeneğidir

Cevap: D

56. En yüksek puanın 90'dan 100'e düzeltilmesi, sınıfın toplam puanını 10 artırır. Öğrenci sayısı 30 olarak kaldığından aritmetik ortalama $\frac{10}{30} = \frac{1}{3}$ puan artar.

Otuz puan küçükten büyüğe sıralandığında medyan, 15. ve 16. puanların ortalamasıdır. Düzeltme yalnızca son sıradaki puanı etkilediği için medyan değişmez. Mod da değişmez, çünkü bir kez görülen 90'ın yerini yine bir kez görülen 100 almış, diğer puanların tekrar sayıları aynı kalmıştır. Bu nedenle medyanın arttığını belirten B ve C, modun arttığını belirten D ve hiçbir değişiklik olmadığını belirten E seçenekleri elenir. Doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

57. Ege'nin babası, daha sık yaptığı ve tercih ettiği trenle oynama davranışını, daha seyrek yaptığı yemeğini bitirme davranışına bağlamıştır. Daha çok tercih edilen bir etkinliğe erişimin, daha az yapılan bir davranışın ardından sağlanarak o davranışın sıklığını artırmasına Premack ilkesi denir. A seçeneğindeki biçimlendirme, hedef davranışa giderek yaklaşan tepkilerin aşamalı olarak pekiştirilmesidir. Ege'nin tabağına koyacağı miktarı seçmesi, böyle bir aşamalı pekiştirme süreci oluşturmaz. C seçeneğindeki olumsuz pekiştirme, davranışın ardından rahatsız edici bir uyaranın ortadan kalkmasıyla davranışın artmasıdır. Burada Ege, yemeğini bitirdiğinde sevdiği bir etkinliğe erişmektedir. D seçeneğindeki uyarıcı kontrolü, bir davranışın belirli bir öncül uyaranın varlığında daha sık görülmesiyle ilgilidir. E seçeneğindeki tepki bedeli ise istenmeyen bir davranışın ardından bir ayrıcalığın geri alınmasıdır. Babası tren raylarını kurma fırsatını yemeğini bitirme koşuluna bağladığı için doğru yanıt B seçeneğidir

Cevap: B

58. Öğrenci, önce iplerden birini kısaltmayı düşünür. Düzeneği inceleyince iplerin eşit uzunlukta olduğunu ve afişin eğik durmasına askı noktaları arasındaki yükseklik farkının yol açtığını fark eder. Sorunu oluşturan ögeler arasındaki ilişkiyi bir anda kavrayıp askıları aynı hizaya getirmesi içgörüsel öğrenmeye örnektir. A seçeneğindeki deneme-yanılma yoluyla öğrenmede kişi, farklı yolları uygulayıp sonuçlarına bakarak işe yarayan çözümü bulur. Burada öğrenci, çözümü uygulamadan önce düzeneğin nasıl işlediğini kavramıştır. B seçeneğindeki gizil öğrenme, önceden edinilen bilginin uygun koşullar oluştuğunda davranışa yansımasıdır. C seçeneğindeki model alarak öğrenme, bir başkasının davranışını gözlemleyerek öğrenmeye dayanır. E seçeneğindeki edimsel koşullanma ise davranışın, ardından gelen sonuçlara bağlı olarak daha sık ya da daha seyrek görülmesiyle ilgilidir. Öğrenci çözümü, iplerin uzunluğu ile askı noktalarının yüksekliğini birlikte değerlendirerek bulduğu için doğru yanıt D seçeneğidir

Cevap: D

59. Meral'in geçen yaz ailesiyle Kapadokya'da yürürken yağmura yakalandığını ve bir kaya oyuğunda beklediğini hatırlaması anısal belleğe örnektir. Çünkü hatırladığı şey, belirli bir zamanda ve yerde bizzat yaşadığı bir olaydır. Peribacalarının nasıl oluştuğunu açıklarken ise kayaçların aşınmasına ilişkin genel bir bilgiyi hatırlamaktadır. Bu bilgi, Meral'in kişisel gezi deneyiminden bağımsız olarak ifade edilebildiği için anlamsal bellekle ilişkilidir. A seçeneğinde bu iki bellek türü ters sırada verilmiştir. B, D ve E seçeneklerindeki işlemsel bellek, bisiklet sürmek veya gitar çalmak gibi öğrenilmiş becerilerin nasıl yapıldığına ilişkin bilgiyi içerir. Meral önce yaşadığı bir olayı hatırlayıp ardından bir doğa olayının oluşumunu açıkladığı için doğru yanıt anısal ve anlamsal bellekler olan C seçeneğidir.

Cevap: C

60. Ergenliğe yaşıtlarından daha erken giren kız çocuklarında, bedenlerindeki değişimlerin akranlarından önce belirginleşmesi beden görünümlerinden memnuniyetsizlik yaşama olasılığını artırabilir (I). Yaşıtları henüz benzer değişimler yaşamıyorsa kendilerini akranlarından farklı da hissedebilirler (II). Her iki ifade de olası bir etkiyi belirtir. III. ifade yanlıştır, çünkü fiziksel ve duygusal gelişim aynı hızda ilerlemek zorunda değildir. IV. ifade de yanlıştır. Akran grubunda liderlik üstlenme, iletişim becerileri ve grup içindeki ilişkiler gibi birçok etkene bağlıdır. Fiziksel olgunlaşmanın zamanlaması tek başına güvenilir bir liderlik göstergesi değildir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir

Cevap: C

61. Piaget, çocuğun biyolojik olarak olgunlaşırken çevresiyle etkin biçimde etkileşerek kendi bilgisini yapılandırmasına ağırlık verir. Vygotsky ise bilişsel gelişimde sosyal etkileşimi ve dil başta olmak üzere kültürel araçları öne çıkarır. Örneğin bir çocuğun nesneler üzerinde denemeler yaparak kendi açıklamasını geliştirmesi Piaget'nin, bir yetişkinin yönlendirici sorularıyla tek başına çözemediği bir problemi çözmesi ise Vygotsky'nin vurgusunu örnekler. B seçeneği dilin rolünü yanlış verir. Özellikle Vygotsky'ye göre dil, düşüncenin ve davranışın düzenlenmesinde önemli bir araçtır. C seçeneği iki kuram arasındaki farkı gelişimin hangi yaşta sona erdiğine bağlar. D seçeneği kuramların vurgularını tersine çevirir. E seçeneği ise Piaget'ye ödüle dayalı, Vygotsky'ye de davranışçı bir açıklama yükler. İki kuramın bilişsel gelişimi açıklarken öne çıkardığı etkenleri doğru eşleştiren A seçeneği doğru yanıttır.

Cevap: A

62. Deniz'in beş yaşında bedene, gebeliğe ve doğuma ilişkin sorular sorması, Freud'un fallik dönemiyle ilişkilidir. Bu dönemde çocukların bedene ve cinselliğe ilişkin merakı belirginleşir. Erikson açısından ise Deniz'in kendi merakıyla araştırmaya ve soru sormaya başlaması girişimciliği, babasının tepkisinden sonra soru sormaktan vazgeçip merak etmenin yanlış olup olmadığını düşünmesi de suçluluk yönünü gösterir. A ve D seçeneklerindeki özerkliğe karşı kuşku ve utanç, çocuğun yemek yeme ve giyinme gibi günlük işleri bağımsız yapabilmesiyle ilgilidir. D seçeneğindeki anal dönemde ise tuvalet eğitimi ve bedensel kontrol öne çıkar. B seçeneği Erikson'un evresini doğru verir, ancak Freud'un gizil dönemi okul çağında ilginin daha çok öğrenmeye ve akran ilişkilerine yöneldiği dönemdir. C seçeneğindeki başarıya karşı aşağılık duygusu da okul çağında beceri kazanma ve kendini yeterli hissetmeyle ilgilidir. Deniz'in örneğinde bedene ve doğuma yönelik merak ile soru sorma girişiminin ardından duyulan suçluluk öne çıktığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

63. Geleneksel rehberlik anlayışı, ortaya çıkmış sorunların çözümüne ağırlık verir. Çağdaş rehberlik anlayışı ise bütün öğrencilerin gelişimini desteklemeyi ve olası sorunları önlemeyi de hizmetin parçası olarak görür. A seçeneği, hizmetin kimlere yönelik olduğu konusundaki vurguyu tersine çevirmiştir. B seçeneğindeki gelişimsel ihtiyaçlar çağdaş anlayışta öne çıkar ve bu anlayış akademik gelişimin yanı sıra kariyer ve sosyal-duygusal gelişimi de kapsar. D seçeneğinin aksine, çağdaş rehberlikte psikolojik danışman, öğretmenler, okul yönetimi ve aile iş birliği içinde çalışır. E seçeneği ise önleme ile sorun ortaya çıktıktan sonra müdahale etme konusundaki öncelikleri ters vermiştir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

64. Psikolojik danışman, öğrencilerin derste öğrendiklerini evde planlı biçimde tekrar etmelerine ve neleri hatırladıklarını kontrol etmelerine yardımcı olmaktadır. Rehberlik çalışması, sınıfta yürütülen öğretimi desteklediği için burada tamamlayıcı işlev öne çıkar. A seçeneğindeki ayarlayıcı işlev, öğrenci ihtiyaçlarına ilişkin bilgilerden yararlanarak okulun program ve uygulamalarını düzenlemeyi ifade eder. B seçeneğindeki yöneltici işlev, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun ders, alan veya meslek seçeneklerini değerlendirmelerine yardımcı olur. C seçeneğindeki önleyici işlev, olası sorunların ortaya çıkma riskini azaltmaya odaklanır. Etkili tekrar alışkanlıkları ilerideki öğrenme güçlüklerini azaltabilir, ancak bu çalışmanın doğrudan amacı öğrencilerin derste öğrendiklerini pekiştirmektir. D seçeneğindeki uyum sağlayıcı işlev ise öğrencilerin okul ortamına ve bu ortamın beklentilerine uyumunu destekler. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir

Cevap: E

65. Selin, önerisi kabul edilmediğinde arkadaşlarının kendisini önemsemediğini düşünüyor ve neye kırıldığını söylemeden konuşmayı bırakıyor. Danışman, Selin'in arkadaşlarının davranışlarıyla bu davranışlara yüklediği anlamı ayırt etmesine ve duygularını uygun biçimde ifade etmesine yardımcı oluyor. Duyguları anlama, ifade etme ve kişiler arası anlaşmazlıklarla baş etme, kişisel-sosyal rehberlik kapsamındadır. A seçeneğindeki eğitsel rehberlik, ders çalışma alışkanlıkları ve öğrenme güçlükleri gibi konulara odaklanır. Olay grup ödevinde yaşansa da görüşmede ele alınan güçlük, Selin'in arkadaşlarıyla kurduğu iletişimdir. C seçeneğindeki mesleki rehberlik, kariyer gelişimi ve meslek seçimiyle ilgilidir. D seçeneğindeki yöneltici ve E seçeneğindeki tamamlayıcı ise rehberliğin işlevlerini ifade eder. Soruda problem alanına göre sınıflandırma istendiği için doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

66. Dale'in Yaşantı Konisi'ne göre en soyuttan en somuta doğru sıralama II – V – IV – I – III'tür. Metni okumada (II) öğrenci devreyi sözel semboller aracılığıyla öğrenir. Şemada (V) devre elemanları görsel sembollerle gösterilir. Fotoğrafta (IV) ise öğrenci gerçek bir devrenin görüntüsünü inceler. Öğretmenin devreyi kurmasını izlemek (I), malzemelerin nasıl kullanıldığını ve işlemlerin hangi sırayla yapıldığını gösteren bir gösteri yaşantısıdır. Devreyi bizzat kurup çalıştırmak (III) ise öğrencinin malzemeleri doğrudan kullandığı amaçlı bir yaşantıdır ve seçenekler arasında en somut olanıdır. A seçeneği fotoğrafı şemadan önce, B seçeneği gösteriyi fotoğraftan önce sıralar. D seçeneği hem şemayı metinden önce verir hem de gösteriyi doğrudan uygulamadan daha somut kabul eder. E seçeneğinde ise metin, şema ve fotoğraftan sonra verilmiştir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

67. Dijital okuryazarlık, dijital bilgiye erişmeyi ve bilgiyi değerlendirmeyi, dijital içerik üretmeyi ve bu içeriği etik ve güvenlik ilkelerine uygun biçimde paylaşmayı kapsar. B seçeneği, bilgiye ulaşma, içerik üretme ve sorumlu paylaşım boyutlarını bir arada ele aldığı için seçenekler arasındaki en kapsamlı açıklamadır. A seçeneği cihaz kullanımı ve teknik sorun çözmeye, C seçeneği metin, görsel ve sunum hazırlamaya odaklanır. D seçeneği çevrim içi iletişim ve iş birliğini, E seçeneği ise hesap yönetimi ve kişisel bilgilerin korunmasını öne çıkarır. Bunların her biri dijital okuryazarlığın belirli bir yönünü açıklar. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

68. Öğrencilerin sınıf sözlüğüne yeni kavramlar eklemesi, birbirlerinin tanımlarını düzenlemesi ve değişikliklere yorum yapması, Web 2.0'ın birlikte içerik üretme ve düzenleme özelliğini örneklendirir. Sözlük, öğrencilerin katkılarıyla gelişen ortak bir kaynak hâline gelir. A seçeneği içerik güncellemelerini site yöneticisine bağlarken örnekte düzenlemeleri öğrenciler yapmaktadır. C seçeneğindeki tek yönlü sunumda kullanıcılar hazır içeriği okur veya izler. D seçeneği, içeriğin kullanıcının geçmiş tercihlerine göre sıralanması anlamına gelen kişiselleştirmeyi ifade eder. E seçeneğindeki çevrim dışı görüntüleme ise içeriğe internet bağlantısı olmadan erişmeyle ilgilidir. Öğrenciler sözlüğün oluşturulmasına ve geliştirilmesine birlikte katıldıkları için doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

69. İlçe millî eğitim müdürlüğü, ilk dönem sonuçlarını inceleyerek kitaplara erişimin sınırlı olduğu okullarda katılımın düşük kaldığını belirlemiştir. Bu bilgiyi ikinci dönemde gezici kütüphane planlamak ve kitap dağıtımını yeniden düzenlemek için kullanması dönüte örnektir. A seçeneğindeki girdi, programa ayrılan kitap ve personel gibi kaynakları, B seçeneğindeki işlem ise okuma etkinliklerinin yürütülmesini ifade eder. C seçeneğindeki çıktı, ilk dönem sonunda ulaşılan katılım düzeyi gibi uygulama sonuçlarıdır. Bu sonuçlara ilişkin bilgi, sonraki uygulamayı düzenlemek için kullanıldığında dönüt işlevi görür. E seçeneğindeki çevre ise okulların bulunduğu bölgenin sosyal ve ekonomik koşulları gibi sistemi dışarıdan etkileyen unsurları kapsar. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

70. Halk eğitimi merkezleri ve mesleki eğitim kursları, örgün eğitim içinde değil, yaygın eğitim kapsamında yer alır. Anaokulu ve uygulama sınıfları okul öncesi eğitime; ilkokul ve ortaokullar ilköğretime; güzel sanatlar liseleri, fen liseleri ve mesleki ve teknik eğitim merkezleri ise ortaöğretime bağlıdır. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

Cevap: E

71. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde kavramsal beceriler, temel beceriler, bütünleşik beceriler ve üst düzey düşünme becerileri olmak üzere birbiriyle ilişkili üç boyutta ele alınır. Saymak ve ölçmek temel becerilere, karşılaştırmak ve sınıflandırmak bütünleşik becerilere, problem çözmek ve karar vermek ise üst düzey düşünme becerilerine örnektir. A ve E seçeneklerindeki alan becerileri belirli disiplinlere özgüdür. Bu seçeneklerdeki okuryazarlık becerileri ile D seçeneğindeki sosyal-duygusal öğrenme becerileri, modelde programlar arası bileşenler kapsamında ele alınır. C ve E seçeneklerindeki fiziksel beceriler de kavramsal becerilerin üç boyutu arasında sayılmaz. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

72. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde destekleme, öğrenme çıktılarına ulaşmak için ek yardıma ihtiyaç duyan öğrencilere görseller, yönlendirici sorular veya ek süre gibi destekler sunar. Zenginleştirme ise öğrencilerin öğrendiklerini daha kapsamlı ve karmaşık görevlerde kullanarak konuyu derinlemesine incelemelerine olanak verir. A seçeneği bu farkı öğrenme çıktılarını değiştirmeye bağlar. Oysa aynı öğrenme çıktısı için bir öğrenciye yönlendirici sorular verilirken başka bir öğrenciye farklı çözüm yollarını karşılaştırma görevi verilebilir. B seçeneğindeki ön öğrenmeleri belirleme ön değerlendirmenin, öğrenme sonuçlarını ölçme ise ölçme ve değerlendirmenin işlevidir. C seçeneği destekleme ve zenginleştirmenin amaçlarını ters vermiştir. E seçeneğindeki bireysel çalışma ve grup çalışması ayrımı da belirleyici değildir. Her iki uygulama, öğrenci ihtiyaçlarına göre bireysel veya grup çalışması biçiminde düzenlenebilir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

73. Karşılıklı olması koşulu ile yabancılar;

- Dilekçe hakkı
- Bilgi edinme hakkı
- Kamu denetçiliği kurumuna başvurma haklarından yararlanabilirler.

Cevap: D

74. Kanun yolunu tüketmek şartı ile, temel hak ve hürriyetlerin ihlali durumunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne dayanarak Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulabilir.

Cevap: A

75. 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun 13. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 5 numaralı alt bendine göre, Disiplin Kurulu Başkanının raportör olarak görevlendirdiği üye, kendisine havale edilen dosyanın incelemesini en geç 10 gün içinde tamamlar. Bu süre, Kurulun karar verme süresini değil, raportörün dosyayı inceleme süresini ifade eder. Doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

76. 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun 24. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre, öğrencilere ve eğitim süreçlerine ilişkin ses veya görüntüleri mevzuatta belirlenen usullere aykırı biçimde paylaşan öğretmen ve yöneticilere kınama cezası verilir. Aynı fıkranın (b) bendine göre öğrencilerin ders başarısını değerlendirirken taraflı davranmak (B), onaylı öğretim programının amaç ve hedeflerine aykırı uygulamalar yapmak (C), öğretmenlik mesleğiyle bağdaşmayacak biçimde öğrencilere olumsuz örnek olmak (D) ve mevzuatta öngörülen hâller dışında öğrencilere menfaat karşılığında özel ders vermek (E) aylıktan kesme cezasını gerektirir. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

77. Parçada verilen hüküm, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun "Eğitim hakkı" başlıklı 7. maddesinde yer alır. Madde, ilköğretimin her Türk vatandaşının hakkı olduğunu ve sonraki eğitim kademelerinden vatandaşların ilgi ve yetenekleri ölçüsünde yararlanacağını belirtir. A seçeneğindeki genellik ve eşitlik, eğitim kurumlarının ayrım gözetilmeksizin herkese açık olmasıyla ilgilidir. B seçeneğindeki süreklilik, genel ve mesleki eğitimin yaşam boyunca sürmesini esas alır. C seçeneğindeki fırsat ve imkân eşitliği, eğitim olanaklarından yararlanmayı desteklemek için burs ve parasız yatılılık gibi tedbirleri de kapsar. D seçeneğindeki yöneltme ilkesinde de ilgi ve yetenekler dikkate alınır. Bu ilkenin odağı, bireyin kendisine uygun okul veya programa yönlendirilmesidir. Sorudaki hüküm eğitimden yararlanma hakkını düzenlediği için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

78. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 35. maddesine göre çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak (A), ülkenin gelişmesine ilişkin araştırma sonuçlarını toplumun yararlanmasına sunmak (C), bilimsel, teknik ve kültürel sorunların çözümü için araştırmalar yürütmek (D) ve kamuoyunu aydınlatmak amacıyla bilimsel bilgileri halka ulaştırmak (E) yükseköğretimin amaç ve görevleri arasındadır. Bütün öğrencilere asgari ortak bir genel kültür kazandırmak ise Kanun'un 28. maddesinde ortaöğretimin amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

79. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 10. maddesine göre köy halkı, geçimini sağlamak için yayla gibi bir yere taşındığında köy okulu da halkla birlikte taşınacak biçimde düzenlenir ve gidilen yerde çalışmalarına hemen devam eder. A seçeneği okulun köyde kalmasını, B seçeneği ise halk dönene kadar eğitime ara verilmesini öngörür. C seçeneğindeki yatılı bölge okuluna kayıt, maddede bu durum için öngörülen uygulama değildir. D seçeneği okulun halkla birlikte taşınmasını doğru belirtir, ancak çalışmaların başlamasını yeni öğretim yılına bırakır. Kanun, okulun gidilen yerde görevini hemen sürdürmesini öngördüğünden doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

80. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 13. maddesine göre okul öncesi kurumları ile isteğe bağlı tamamlayıcı sınıf ve kursları gerçek ve tüzel kişiler, belediyeler, özel idareler ve Devlet açabilir. Gerçek kişi, hukuk dilinde bireyi ifade eder. Örneğin kendi adına bir eğitim kurumu açmak isteyen kişi bu kapsamdadır. Tüzel kişi, kendisini oluşturan kişilerden ayrı olarak hak ve borç sahibi olabilen şirket, dernek veya vakıf gibi bir kuruluştur. Belediye, bir yerleşim yerinde ulaşım ve temizlik gibi ortak yerel ihtiyaçları karşılayan kamu tüzel kişisidir. Maddede geçen özel idare ise il özel idaresini, yani bulunduğu ilin ortak yerel ihtiyaçlarına yönelik hizmetler yürüten kamu tüzel kişisini ifade eder. Belediyeler ve il özel idareleri de tüzel kişiliğe sahiptir ve maddede ayrıca sayılmıştır. Kanunda sayılanların tamamını içeren C seçeneği doğru yanıttır.

Cevap: C